Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

14 ноември 2019 година*

„Преюдициално запитване — Авторско право и сродни права — Директива 2001/29/ЕО — Изключителни права на артистите изпълнители — Член 2, буква б) — Право на възпроизвеждане — Член 3, параграф 2, буква а) — Предоставяне на публично разположение — Разрешение — Презумпция — Национален режим, който освобождава публичноправна организация, отговаряща за съхраняването и популяризирането на националното аудиовизуално наследство, от изискването да получи писменото съгласие на артиста изпълнител за използване на архиви, съдържащи записи на негови изпълнения“

По дело C-484/18

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Cour de cassation (Франция) с акт от 11 юли 2018 г., постъпил в Съда на 20 юли 2018 г., в рамките на производство по дело

Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam),

PG,

GF

срещу

Institut national de l’audiovisuel,

в присъствието на

Syndicat indépendant des artistes-interprètes (SIA-UNSA),

Syndicat français des artistes-interprètes (CGT),

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: E. Regan, председател на състава, I. Jarukaitis, E. Juhász, M. Ilešič (докладчик) и I. Jarukaitis, съдии,

генерален адвокат: G. Hogan,

секретар: V. Giacobbo-Peyronnel, администратор,

* Език на производството: френски.

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 21 март 2019 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam), PG и GF, от C. Waquet и H. Hazan, avocats,

– за Institut national de l'audiovisuel, le Syndicat indépendant des artistes-interprètes (SIA-UNSA) и Syndicat français des artistes-interprètes (CGT), от C. Caron, avocat,

– за френското правителство, от D. Colas, B. Fodda, D. Segoin, A.-L. Desjonquères и A. Daniel, в качеството на представители,

– за Европейската комисия, от É. Gippini Fournier и J. Samnadda, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 май 2019 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване е относно тълкуването на член 2, буква б), на член 3, параграф 2, буква а) и на член 5 от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, 2001 г., стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230 и поправка в ОВ L 168, 2016 г., стр. 19).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Société de perception et de distribution des droits des artistes-interprètes de la musique et de la danse (Spedidam), PG и GF, от една страна, и Institut national de l'audiovisuel (наричан по-нататък „INA“), от друга, относно твърдяното нарушение от INA на правата на артист изпълнител, чиито притежатели са PG и GF.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображения 9, 10, 21, 24 и 31 от Директива 2001/29 гласят:

„(9) Всяка хармонизация на авторското право и сродните му права трябва да се основава на висока степен на закрила, тъй като такива права са основни за интелектуалното творчество. Тяхната защита спомага, за да гарантира поддържането и развитието на творческия процес в интерес на авторите, артистите изпълнители, продуцентите, потребителите, културата, промишлеността и публиката като цяло. Интелектуалната собственост следователно е призната за неразделна част от собствеността.

(10) Ако авторите или артистите изпълнители следва да продължат творческата си и артистична работа, те трябва да получат съответно възнаграждение за използването на техните произведения, както и продуцентите, за да бъдат в състояние да финансират това произведение. Инвестициите, необходими за създаването на продукти като звукозаписи, филми или аудио-визуално произведение, и на услуги, например услугите „до поискване“,

са значителни. Необходима е адекватна правна закрила на правата върху интелектуална собственост, за да се гарантира наличието на такова възнаграждение и за да се гарантира възможността за задоволителна възвръщаемост от тези инвестиции.

[…]

21) Настоящата директива следва да определи приложното поле на действията, предмет на правото на възпроизвеждане по отношение на различни бенефициери. Това следва да се извърши в съответствие с достиженията на правото на Европейския съюз. Необходимо е да се даде на тези действия широко определение, за да се гарантира правна сигурност във вътрешния пазар.

[…]

24) Правото да се предоставят на разположение на публиката закриляни обекти, посочени в член 3, параграф 2, следва да се разбира като обхващащо всички действия на предоставяне на такъв обект на разположение на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда актът на предоставяне на разположение и като необхващащо други действия.

[…]

31) Трябва да се поддържа справедлив баланс между правата и интересите на различните категории притежатели на права, както и на различните категории притежатели на права и ползватели на закриляни обекти. […] За да се гарантира правилното функциониране на вътрешния пазар, такива изключения и ограничения следва да бъдат определяни по-хармонично. Степента на тяхната хармонизация следва да се основава на въздействието им върху безпрепятственото функциониране на вътрешния пазар“.

4 Член 2 от тази директива, озаглавен „Право на възпроизвеждане“, гласи следното:

„Държавите членки предвиждат изключителното право да разрешават или забраняват пряко или непряко, временно или постоянно възпроизвеждане по какъвто и да е начин и под каквато и да е форма, изцяло или частично:

[…]

б) за артистите изпълнители — на фиксирането на техните изпълнения

[…]“.

5 Член 3 от същата директива, озаглавен „Право на публично разгласяване на произведения и право на предоставяне на публично разположение на други закриляни обекти“, предвижда в параграф 2, буква а):

„Държавите членки предвиждат за авторите изключително право да разрешават или забраняват предоставяне на публично разположение по жичен или безжичен път по такъв начин, че всеки да има достъп до тях от място и във време, самостоятелно избрани от него:

а) за изпълнителите — на фиксиранията на техните изпълнения;

[…]“.

6 Член 5 от Директива 2001/29 определя редица изключения от и ограничения на изключителните права, предвидени в членове 2—4 от директивата, които държавите членки могат или са длъжни да предвидят в националното си право.

7 Член 10 от Директивата, озаглавен „Прилагане по време“, гласи:

„1. Разпоредбите на настоящата директива се прилагат по отношение на всички произведения и други обекти, посочени в настоящата директива, които на 22 декември 2002 г. са защитени от законодателството на държавите членки в областта на авторското право и сродните му права или които отговарят на критериите за защита съгласно разпоредбите на настоящата директива или разпоредбите, посочени в член 1, параграф 2.

2. Настоящата директива се прилага, без да засяга сключените актове и придобитите преди 22 декември 2002 г. права“.

Френското право

8 Член L. 212-3, първа алинея от Code de la propriété intellectuelle (Кодекс на интелектуалната собственост) гласи:

„Записване на изпълнението на артиста изпълнител, неговото възпроизвеждане и публичното му разгласяване, както и всяко отделно използване на звука и изображението от изпълнението, когато то е записано както за звука, така и за изображението, се извършват само с писменото разрешение на артиста изпълнител.

За това разрешение и дължимите за него възнаграждения се прилагат разпоредбите на членове L. 762-1 и L. 762-2 от Кодекса на труда, при спазване на разпоредбите на член L. 212-6 от настоящия кодекс“.

9 Член L. 212-4 от този кодекс гласи:

„Подписването на договора, сключен между артист изпълнител и продуцент за създаването на аудиовизуално произведение, представлява разрешение за записване, възпроизвеждане и публично разгласяване на изпълнението на артиста изпълнител.

В този договор се определя отделно възнаграждение за всеки начин на използване на произведението“.

10 Съгласно член 49 от Loi n° 86-1067 du 30 septembre 1986 relative à la liberté de communication (JORF от 1 октомври 1986 г., стр. 11749) (Закон № 86-1067 от 30 септември 1986 г. за свободата на комуникациите) в редакцията му, въведена с член 44 от Loi n° 2006-961 du 1er août 2006 (JORF от 3 август 2006 г., стр. 11529) (Закон № 2006-961 от 1 август 2006 г.) (наричан по-нататък „измененият член 49“):

„[INA], публичноправна организация на държавата с промишлен и търговски характер, отговаря за съхраняването и популяризирането на националното аудиовизуално наследство.

I. – Институтът осигурява съхраняването на аудиовизуалните архиви на националните дружества за програмни предавания и допринася за използването им. Естеството, тарифите, финансовите условия на документалните услуги и условията и реда за използване на тези архиви се определят със споразумение между Института и всяко от съответните дружества. Тези споразумения се одобряват с постановление на министрите, отговарящи за бюджета и съобщенията.

II. – Институтът използва откъси от аудиовизуалните архиви на националните дружества за програмни предавания при условията, предвидени в спецификациите. На това основание той има право да ползва тези откъси, след като изтече една година от първото им излъчване.

Институтът става собственик на носителите и техническите материали и притежател на право на ползване на аудиовизуалните архиви на националните дружества за програмни предавания и на дружеството, посочено в член 58, които са му били прехвърлени преди публикуването на Закон № 2000-719 от 1 август 2000 г. [за изменение на Закон № 86-1067 от 30 септември 1986 г. за свободата на комуникациите (JORF от 2 август 2000 г., стр. 11903)]. Въпреки това националните дружества за програмни предавания, както и дружеството, посочено в член 58, запазват, всяко в своята област, право да използват приоритетно тези архиви.

Институтът упражнява правото на ползване, посочено в настоящия параграф при зачитане на имуществените и неимуществените права на притежателите на авторското право и сродните му права и на техните правоприемници. Въпреки това чрез дерогация от членове L. 212-3 и L. 212-4 от Кодекса на интелектуалната собственост условията за използване на архивните изпълнения на артистите изпълнители, посочени в настоящия член, и свързаните с това използване възнаграждения се уреждат чрез споразумения между самите артисти изпълнители или професионалните организации, които ги представляват и Института. Тези споразумения трябва по-специално да предвиждат скала на възнагражденията и условия за изплащането им“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

11 INA е публичноправна организация на Френската държава с промишлен и търговски характер, която отговаря за съхраняването и популяризирането на националното аудиовизуално наследство. На това основание той осигурява по-специално съхраняването на аудиовизуалните архиви на продуцентите на аудиовизуални произведения, каквито са националните дружества за програмни предавания, и допринася за използването им.

12 PG и GF са правоприемници на ZV, музикант, починал през 1985 г.

13 През 2009 г. PG и GF установяват, че INA е пуснал без тяхно разрешение за продажба на своя онлайн магазин видео и звукозаписи, възпроизвеждащи изпълнения на ZV от периода 1959—1978 г. От преписката, с която разполага Съдът, е видно, че тези видео и звукозаписи са били произведени, а след това излъчени от национални дружества за програмни предавания.

14 На 28 декември 2009 г. PG и GF предявяват срещу INA иск на основание член L. 212-3 от Кодекса на интелектуалната собственост, за да получат обезщетение за твърдяното нарушение на притежаваните от тях права на артист изпълнител

15 С решение от 24 януари 2013 г. Tribunal de grande instance de Paris (Първоинстанционен съд Париж,Франция) уважава иска. Той по-специално приема, че прилагането на изменения член 49 не освобождава INA от задължението да получи предварително разрешение от артиста изпълнител, за да може да използва записите на негови изпълнения. Така целта на колективните споразумения, предвидени в последната разпоредба, е само да определи възнагражденията, дължими за новото използване, при условие че съответните артисти изпълнители са дали разрешение за първото използване. В настоящия случай обаче INA не представил доказателство за такова разрешение. С решение от 11 юни 2014 г. Cour d’appel de Paris (Апелативен съд Париж, Франция), сезиран от INA, по същество потвърждава решението, постановено в първоинстанционното производство.

16 С решение от 14 октомври 2015 г. Cour de cassation (Касационен съд, Франция) отменя частично решението на Cour d'appel de Paris. Според него апелативният съд неправилно приел, че за прилагането на въпросния дерогиращ режим се изисква доказателство, че артистът изпълнител е дал разрешение за първото използване на неговото изпълнение, като по този начин добавил към закона условие, което той не съдържа.

17 С решение от 10 март 2017 г., постановено след връщане на делото за ново разглеждане от касационна инстанция, Cour d'appel de Versailles (Апелативен съд Версай, Франция) отхвърля исканията на PG и GF. Всъщност този съд по същество счита, че измененият член 49 установява само в полза на INA обикновена презумпция, че артистът изпълнител е дал предварително съгласие, която може да бъде оборена, и следователно не поставя под въпрос изключителното право на артиста изпълнител. Посочените в този член споразумения със синдикалните организации не им дава предоставеното на артиста изпълнител право „да разрешават или забраняват", а има за цел единствено да определи неговото възнаграждение.

18 PG, GF, както и встъпилото по своя инициатива в производството пред Cour d'appel de Versailles Spedidam обжалват решението на този съд пред запитващата юрисдикция. Последната посочва, че има съмнения относно съвместимостта с членове 2, 3 и 5 от Директива 2001/29 на правния режим, предвиден в изменения член 49.

19 При тези условия Cour de cassation (Касационен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Следва ли член 2, буква б), член 3, параграф 2, [буква] а) и член 5 от Директива [2001/29] да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като предвидената в [изменения] член 49 да създаде в полза на [INA], бенефициер на правата на ползване на аудиовизуалните архиви на национални организации за програмни предавания, дерогиращ режим, съгласно който условията за използване на изпълненията на артистите изпълнители и свързаните с това използване възнаграждения се уреждат чрез споразумения между самите артисти изпълнители или професионалните организации, които ги представляват, и посочения институт, като тези споразумения трябва по-специално да уточняват скалата на възнагражденията и условията за изплащане на тези възнаграждения?".

По прилагането на Директива 2001/29 във времето

20 Както бе припомнено в точка 13 от настоящото решение, разглежданите записи са създадени в периода 1959—1978 г.

21 Съгласно член 10, параграф 1 от нея разпоредбите на Директива 2001/29 се прилагат по отношение на всички произведения и други обекти, посочени в тази директива, които на 22 декември 2002 г. са защитени от законодателството на държавите членки в областта на авторското право и сродните му права или които отговарят на критериите за защита съгласно разпоредбите на същата директива или разпоредбите, посочени в член 1, параграф 2 от нея. Член 10, параграф 2 от Директива 2001/29 уточнява, че тя се прилага, „без да засяга сключените актове и придобитите преди 22 декември 2002 г. права".

22 Докато INA и френското правителство твърдят в съдебното заседание, че Директива 2001/29 не е приложима ratione temporis към спора по главното производство, като френското правителство уточнява, че изглежда, INA е разполагал доста преди 22 декември 2002 г. с правата върху въпросните записи, от своя страна Spedidam посочва, че INA няма никакво придобито преди тази дата право.

23 Запитващата юрисдикция следва да определи дали и доколко страните в главното производство могат да се позовават на някакви придобити права или сключени актове преди 22 декември 2002 г., които разпоредбите на Директива 2001/29 не засягат по никакъв начин.

По преюдициалния въпрос

24 В самото начало следва да се отбележи, що се отнася до правния контекст на настоящото дело, че видно от акта за преюдициално запитване, съгласно член L. 212-3 от Кодекса на интелектуалната собственост записването на изпълнението на артиста изпълнител, възпроизвеждането му и публичното му разгласяване се извършват с писмено разрешение на артиста изпълнител. Съгласно член L. 212-4 от този кодекс подписването на договора, сключен между артист изпълнител и продуцент за създаването на аудиовизуално произведение, представлява разрешение за записване, възпроизвеждане и публично разгласяване на изпълнението на артиста изпълнител.

25 Закон № 2006/961 от 1 август 2006 г. изменя точка II на член 49 от Закона за свободата на комуникациите, като по-специално предвижда, от една страна, че „институтът използва откъси от аудиовизуалните архиви на националните дружества за програмни предавания при условията, предвидени в спецификациите“, и че „на това основание той има право да ползва тези откъси, след като изтече една година от първото им излъчване“, както и от друга страна, че „чрез дерогация от членове L. 212-3 и L. 212-4 от Кодекса на интелектуалната собственост условията за използване на архивните изпълнения на артистите изпълнители, посочени в настоящия член, и свързаните с това използване възнаграждения се уреждат чрез споразумения между самите артисти изпълнители или професионалните организации, които ги представляват, и института“ и че „тези споразумения трябва по-специално да предвиждат скала на възнагражденията и условия за изплащането им“.

26 Видно от преписката, с която разполага Съдът, PG, GF и Spedidam считат, че изменението член 49 установява режим на изключение от посочените в член 2, буква б) и член 3, параграф 2, буква а) от тази Директива 2001/29 изключителни права на артистите изпълнители, който не съответства на член 5 от същата директива, тъй като позволява на INA да предлага на своя уебсайт платеното изтегляне на изпълненията на такива артисти изпълнители, без да е необходимо да доказва тяхното разрешение за подобно използване.

27 От друга страна, INA счита, че този член не е нито изключение от, нито ограничение на изключителните права на артистите изпълнители, тъй като той просто определя правилата за доказване на тези права, въвеждайки оборимата презумпция, че правата на използване на артистите изпълнители са били прехвърлени на INA, така че не е необходимо последният да доказва, че има писменото разрешение или трудовия договор, посочени в членове L. 212-3 и L. 212-4 от Кодекса на интелектуалната собственост. INA допълва, че въз основа на изменения член 49 той сключил с професионалните организации, представляващи артистите изпълнители, колективни споразумения, които определят условията за използване на техните изпълнения, както и възнаграждението им.

28 С оглед на тези съображения следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика в рамките на производството по член 267 ДФЕС функциите на Съда и функциите на запитващата юрисдикция са ясно разделени и именно от компетентност на последната е да тълкува националното законодателство (решение от 15 януари 2013 г., Križan и др., C-416/10, EU:C:2013:8, т. 58 и цитираната съдебна практика).

29 Ето защо Съдът не може да се произнася в рамките на преюдициално запитване по тълкуването на национални разпоредби. Всъщност в рамките на разпределянето на правомощията между юрисдикциите на Съюза и националните юрисдикции Съдът трябва да вземе предвид

фактическия и правния контекст, в който се вписват преюдициалните въпроси, очертан в акта за преюдициално запитване (вж. в този смисъл решение от 21 октомври 2010 г., Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, т. 22 и цитираната съдебна практика).

30 Следва също да се припомни постоянната практика на Съда, според която от националните юрисдикции се изисква при прилагане на вътрешното право да го тълкуват, доколкото е възможно, в светлината на текста и целите на съответната директива, за да постигнат предвидения от последната резултат и следователно да спазят член 288, трета алинея ДФЕС. Това задължение за съответстващо на директивите тълкуване на националното право всъщност е присъщо за системата на Договора за функционирането на Европейския съюз, доколкото дава възможност на националните юрисдикции в рамките на своята компетентност да осигурят пълната ефикасност на правото на Съюза, когато се произнасят по споровете, с които са сезирани (решение от 24 януари 2012 г., Dominguez, C-282/10, EU:C:2012:33, т. 24 и цитираната съдебна практика).

31 В акта за преюдициално запитване запитващата юрисдикция уточнява, че за INA, който, както бе припомнено в точка 11 от настоящото решение, отговаря за съхраняването и популяризирането на националното аудиовизуално наследство, се оказало невъзможно да използва част от своя фонд, тъй като в документацията относно производството на въпросните аудиовизуални програми този институт не държи трудовите договори, сключени със съответните артисти изпълнители. Тъй като не разполага с посоченото в член L. 212-3 от Кодекса на интелектуалната собственост писмено разрешение от артистите изпълнители или от техните правоприемници, чието установяване и издирване може да се окаже трудно и дори невъзможно, нито с трудовия договор, сключен от тях с продуцентите на такива програми, INA няма да може да се позовава на предвидената в член L. 212-4 от Кодекса на интелектуалната собственост презумпция за разрешение.

32 Запитващата юрисдикция допълва, че Закон № 2006/961 от 1 август 2006 г. изменя точка II от член 49 от Закона за свободата на комуникациите в смисъла, посочен в точка 24 от настоящото решение, за да се даде възможност на INA да изпълнява задачата за обществена услуга. Тази юрисдикция впрочем посочва, че разглежданата в главното производство национална правна уредба не попада в обхвата на нито едно от изключенията и ограниченията, които държавите членки могат да предвидят на основание член 5 от Директива 2001/29.

33 Освен това, както бе посочено в точки 15—17 от настоящото решение, докато Tribunal de grande instance de Paris и Cour d'appel de Paris приемат, че измененият член 49 не освобождава INA от изискването да получи предварително разрешение от артиста изпълнител, за да може да използва записа на неговите изпълнения, сезираният с касационна жалба Cour de cassation по същество постановява, че за прилагането на разглеждания в главното производство „дерогиращ" режим не се изисква доказателство, че артистът изпълнител е дал разрешение за първото използване на неговото изпълнение. Следователно Cour d'appel de Versailles, чието решение е обжалвано с касационна жалба пред запитващата юрисдикция, тълкува изменения член 49 в смисъл, че установява в полза на INA обикновена презумпция, че артистът изпълнител е дал предварително съгласие за търговското използване на намиращите в архивите на този институт записи на неговите изпълнения.

34 При това положение следва да се приеме, че с въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 2, буква б) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, която, що се отнася до използването на аудиовизуални архиви от определената за тази цел институция, установява оборима презумпция, че артистът изпълнител е дал разрешение за записването и използването на неговото изпълнение, когато е участвал в записа на аудиовизуално произведение с цел неговото излъчване.

35 Съгласно член 2, буква б) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29 държавите членки предвиждат изключителното право на артистите изпълнители да разрешават или забраняват възпроизвеждането и предоставянето на публично разположение на записите на техните изпълнения.

36 Следва веднага да се отбележи, че на закрилата, която посочените разпоредби предоставят на артистите изпълнители, трябва да се признае широк обхват (вж. по аналогия решение от 16 ноември 2016 г., Soulier и Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, т. 30 и цитираната съдебна практика). Всъщност, както е посочено в съображения 21 и 24 от Директива 2001/29, от една страна, на действията, предмет на правото на възпроизвеждане, следва да се даде широко определение, за да се гарантира правна сигурност във вътрешния пазар. От друга страна, правото да се предоставят на разположение на публиката закриляни обекти, посочени в член 3, параграф 2, буква а) от тази директива, следва да се разбира като обхващащо всички действия на предоставяне на такъв обект на разположение на публиката, която не присъства на мястото, откъдето произхожда актът на предоставяне на разположение.

37 Ето защо посочената закрила трябва да се разбира, подобно на закрилата, предоставена от авторското право, по-специално в смисъл, че не се ограничава само до ползването от гарантираните с член 2, буква а) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29 права, а обхваща и тяхното упражняване (вж. в този смисъл решение от 16 ноември 2016 г., Soulier и Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, т. 31).

38 Важно е също така да се припомни, че правата, които член 2, буква б) и с член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29 гарантират на артистите изпълнители, имат превантивен характер в смисъл, че за всяко възпроизвеждане или предоставяне на разположение на публиката на записите на техните изпълнения се изисква предварителното им съгласие. Следователно, като се изключат изчерпателно изброените в член 5 от Директива 2001/29 изключения и ограничения, всяко използване на подобни закриляни обекти от трето лице без такова предварително съгласие трябва да се разглежда като нарушение на правата на притежателя (вж. в този смисъл решения от 16 ноември 2016 г., Soulier и Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, т. 33 и 34 и от 7 август 2018 г., Renckhoff, C-161/17, EU:C:2018:634, т. 29 и цитираната съдебна практика).

39 Подобно тълкуване съответства на целта за висока степен на закрила на правата на артистите изпълнители, посочена в съображение 9 от Директива 2001/29, както и на припомнената по същество в съображение 10 от същата директива необходимост артистите изпълнители да получат съответно възнаграждение за използването на записите на техните изпълнения, за да им се даде възможност да продължат своята творческа и артистична работа.

40 При все това, както Съдът вече е отбелязал в своето решение от 16 ноември 2016 г., Soulier и Doke (C-301/15, EU:C:2016:878, т. 35) по повод изключителните права на автора, член 2, буква б) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29 не уточняват по какъв начин артистът изпълнител трябва да даде предварителното си съгласие, така че тези разпоредби не могат да се тълкуват в смисъл, че изискват съгласието непременно да е изразено писмено или изрично. Напротив, следва да се приеме, че споменатите разпоредби позволяват съгласието да бъде изразено и мълчаливо, стига, както припомня Съдът в точка 37 от същото решение, условията, при които се допуска мълчаливо съгласие, да бъдат стриктно определени, за да не бъде лишен от смисъл самият принцип на предварително съгласие.

41 В случая, както бе отбелязано в точки 31—33 от настоящото решение, изменението член 49 установява относно участвалия в създаването на аудиовизуално произведение артист изпълнител оборима презумпция в полза на INA, че той е дал разрешение за записването и

използването на неговото изпълнение, която позволява да се преодолее предвиденото в член L. 212-3 от Кодекса на интелектуалната собственост изискване, че за подобно използване трябва да има писмено разрешение от този артист изпълнител.

42 В това отношение преди всичко трябва да се отбележи, че артист изпълнител, който сам участва в създаването на аудиовизуално произведение с цел неговото излъчване от национални дружества за програмни предавания и който следователно присъства на мястото, където се записва такова произведение за тази цел, от една страна, е наясно с планираното използване на неговото изпълнение (вж. по аналогия решение от 16 ноември 2016 г., Soulier и Doke, C-301/15, EU:C:2016:878, т. 43) и от друга страна, представя изпълнението си за целите на такова използване, така че при липсата на доказателства за противното може да се приеме, че с това участие той е разрешил записването на въпросното изпълнение, както и неговото използване.

43 На следващо място, доколкото е видно, че разглежданата в главното производство правна уредба позволява на артиста изпълнител или на правоприемниците му да докажат, че той не е дал съгласието си за последващо използване на неговото изпълнение, презумпцията, посочена в точка 34 от настоящото решение, е оборима. Ето защо, тъй като тази правна уредба дерогира само изискването за писмено разрешение от артиста изпълнител, въведено с член L. 212-3 от Кодекса на интелектуалната собственост, което обаче не е предвидено от правото на Съюза, посочената правна уредба се отнася само до реда и условията за доказване на наличието на подобно разрешение.

44 На последно място, такава презумпция позволява поддържането на посочения в съображение 31 от Директива 2001/29 справедлив баланс между правата и интересите на различните категории притежатели на права. По-конкретно, както предвижда съображение 10 от тази директива, ако артистите изпълнители следва да продължат творческата си и артистична работа, те трябва да получат съответно възнаграждение за използването на записите на техните изпълнения, както и продуцентите, за да бъдат в състояние да финансират тази работа. В конкретния случай обаче, тъй като INA не държи в архивите си писмените разрешения на артистите изпълнители или на техните правоприемници, нито трудовите договори, сключени от тях с продуцентите на въпросните аудиовизуални произведения, този институт няма да може да използва част от своя фонд, което би било в ущърб на интересите на други притежатели на права, като например тези на създателите на въпросните аудиовизуални произведения, техните продуценти, а именно националните дружества за програмни предавания, чийто правоприемник е INA, или на други артисти изпълнители, които може да са представили изпълнения в контекста на създаването на същите произведения.

45 Във всеки случай подобна презумпция не бива да засяга правото на артистите изпълнители да получат съответно възнаграждение за използването на записите на техните изпълнения.

46 Предвид всички изложени по-горе съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 2, буква б) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която, що се отнася до използването на аудиовизуални архиви от определената за тази цел институция, установява оборима презумпция, че артистът изпълнител е дал разрешение за записването и използването на неговото изпълнение, когато е участвал в записа на аудиовизуално произведение с цел неговото излъчване.

По съдебните разноски

47 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Член 2, буква б) и член 3, параграф 2, буква а) от Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба, която, що се отнася до използването на аудиовизуални архиви от определената за тази цел институция, установява оборима презумпция, че артистът изпълнител е дал разрешение за записването и използването на неговото изпълнение, когато е участвал в записа на аудиовизуално произведение с цел неговото излъчване.

Подписи